

Vojtěch Žák

Myju si ruce

Vojtěch Žák

Myju si ruce

(9 povídek o vině a nevině)

OBSAH

MOTTO	5
BERNINIHO JIZVY	6
MYŠLENKA	6
BERNINIHO JIZVY	7
V ZRCADLE A CO TAM DORIAN NAŠEL	19
MYŠLENKA	19
HRAJÍ	20
V ZRCADLE A CO TAM DORIAN NAŠEL	21
ZŮSTAŇ TU SE MNOU	45
MYŠLENKA	45
ZŮSTAŇ TU SE MNOU	46
MŮJ ANDĚL, MŮJ ĎÁBEL	68
MYŠLENKA	68
MŮJ ANDĚL, MŮJ ĎÁBEL	69
ŠŤASTNÝ TRPASLÍK	97
MYŠLENKA	97
ŠŤASTNÝ TRPASLÍK	98

OPRAVDOVÝ MUŽ	105
MYŠLENKA	105
OPRAVDOVÝ MUŽ	106
ELF	128
MYŠLENKA	128
ELF	129
NEJKRÁSNEJŠÍ OKAMŽIK PODZIMU	138
MYŠLENKA	138
NEJKRÁSNEJŠÍ OKAMŽIK PODZIMU	139
SRDCE PLNÉ KRVE	166
MYŠLENKA	166
SRDCE PLNÉ KRVE	167
SLOVO AUTORA	243
COPYRIGHT	245

Motto

*„Dozněla Devátá
a končí komedie
Namísto Piláta
svět si dnes ruce myje
Sám kříž si zhotoví
a sám si hřeby ková
a král je křížový
Hraje se Osudová“*

Karel Kryl

Berniniho jizvy

Myšlenka

*Nelze říct, že jsme neměli jinou možnost. Vždycky máme na vybranou.
Nejde o to nedělat chyby, ale přijmout za ně zodpovědnost.*

Berniniho jizvy

Řezal a ona plakala. Slzy se smísily s krví, na dřevěné podlaze vymalovaly celou zahradu růží.

„Drž. Drž, nebud' hloupá, drž!“

Trhla s sebou a srazila svíci; spadla k zemi v tratolišti vosku. Kdo ví, proč mu připomnělo obrazy jeho pána. Geniálního, šíleného pána...

„Je tady volno?“

Dário zvedl hlavu od korbele piva, rozhlédl se po poloprázdném lokále a přeměřil si cizince v bohatě vyšíváném doubletu. Už dlouho neslyšel svou mateřštinu; v Napolí se motalo jen pramálo Remulanů. Nohou odstrčil židli naproti.

Cizinec smekl baret, mávl na hostinského a sedl si. „Co máš, krčmáři?“ oslovil tlustocha.

„Slanečka a brambory.“

„Sem s tím. Taky víno, a žádný patok. Co nějakou zeleninu, měl bys?“

„Pošlu ženu na trh.“

„Pošli, a ať toho přinese hodně. Mám hlad, už dlouho jsem se dobře nenajedl.“

„Tady se nenajíš, pane,“ varoval ho Dário, když se hospodský odhoupal do kuchyně; krok měl líný, k rychlému pohybu ho nepřinutily ani dukáty. „Vaří tu svinsky, ani psi to nežerou. Jen námořníci.“

„Jsem námořník. Zvykl jsem si na mnohé.“

„Kapitán?“ odhadl ho Dário.

„Ano.“

„Místní kuchyně ti obrátí žaludek líp než vlny. Věř mi, mám s tím své zkušenosti.“

„Taky se plavíš?“

„To ne, jen nakládám.“

„Máš velké ruce. Nehledáš místo? Zrovna jsem vyplatil několik námořníků, potřebuji silné chlapy.“

„A kam se plavíš, pane?“

„Do Korkonistánu.“

„To je daleko.“

„Dobře platím.“

„Takové už jsem slyšel. Dvakrát denně jídlo, jednou denně rum a jeden dukát za dva dny. Pokud plavbu přežiju.“

Muž se ušklíbl. „A na kolik se ceníš ty?“

„Já? Za sebe bych nedal ani děravou botu... ale žena potřebuje peníze.“

„Máš rodinu?“

„Měl jsem, pane,“ odpověděl Dário po chvilce zaváhání.

„Tomu nerozumím,“ přiznal muž.

„Zůstala v Romulu, pane. Žena a dcera. Pěkná holka.“

Cizinec se zamračil, ale krčmář ho ušetřil odpovědi – postavil před něj láhev a sklenku z broušeného skla. Kdo ví, od jakého poberty ji koupil, na Dária stejně udělal dojem. Cizinec si nalil víno, napil se a zašklebil. „Doufám, že jídlo bude lepší.“

„V to bych nedoufal. Ještě máš čas odejít. Na tvém místě bych zašel do Zlatého čápa, pane, tam chodí samá vybraná společnost. Není to pajzl jako tohle. Jestlis doufal, že se dozvíš novinky z rodného města – pocházíš z Romulu, to slyším – zastavil ses u špatného muže. Už dva roky jsem doma nebyl.“

„To je mi líto. Proč jsi odešel?“

„Musel jsem.“

„Proč?“

„Chceš se mi rejpat v srdci? Ne, nejsem vrah, jestli tě to zajímá. Vzal jsem na sebe vinu svého pána. Na kolik si mě ceníš teď? Vzít na sebe vinu druhého – to je přece šlechetný čin.“

Cizinec se ušklíbl. „Šatlavy jsou plné mužů, kteří tvrdí, že jsou nevinní.“

„Nemusíš mě urážet, pane. Říkám ti pravdu, jako že je nebe nade mnou.“

Cizinec zadupal. „Musím si ověřit, že nemám pod nohama mraky. Nerozčiluj se, jen žertuji. Jsem rád, že vidím krajana. Na palubě nemám ani jednoho, a z té místní řeči se mi kroutí střeva. Napij se se mnou, příteli, chci si poslechnout trochu mateřštiny. Hej, krčmáři, ještě jednu sklenici. A toho slanečka nech v kuchyni, už o něj nestojím, budu jen pít!“

„Už jsem poslal ženu na trh,“ ohradil se hostinský.

„Nevadí, co donese, to si vezmu s sebou. Ať nejsi tratný. Tak kde je ta sklenka?“

Nalil Dárioovi plnou číši a svoji pozvedl k přípitku: „Na Romulus.“

„Na Romulus,“ souhlasil Dário po chvíli zaváhání. K jeho údivu nebylo víno kyselé, jen příliš suché, zanechávalo nepříjemnou pachut' v ústech. Ale pil; když nalévali, pil s chutí. Jen jedna věc mu nedopřála klidu:

„Odpusť mi mou nezdvořilost, pane,“ spustil, „ale proč jsi sem přišel? Přece jsi viděl, co je to za brloh. Jak jsi věděl, že tu najdeš krajana?“

„Slyšel jsem tě už v přístavu,“ odpověděl cizinec, „ale zastavit jsem tě nestačil. Naštěstí jsem viděl, kam jsi zašel, tak jsem tě následoval.“

„Tolik se ti stýská po materštině?“

„Tolik.“

„Tak proč se nevrátíš domů?“

„Obchod. Vynáší.“

„Co převážíš, smím-li se zeptat?“

Jeho úšklebek Dárioovi řekl víc než slova. Pašoval opium.

„Přivážím koření,“ řekl cizinec. „Z Bisnegarského království, abych byl přesný. Vezu je do Napoli, odkud po zemi putuje do zbytku Apenin. Sám se ale vracím zpátky. Že neuhádneš s čím?“

Se zbraněmi, s čím jiným. Těch nebylo nikdy dost. „Nemám tušení,“ řekl Dário.

„Pivo. Nevěřil bys, jaký mají na východě zájem o evropské pivo. Hlavně o to z Éire Augus, ale našel jsem několik místních sládků, kteří se jim skoro vyrovnají. Cestu mám o polovinu kratší, jsem tam

rychleji, pivo se nezkazí – jednoznačná výhoda. Hodně si vydělám a jsem štedrý. Tak co, rozmyslel ses? Peníze domů pošleš, až se vrátíš.“

„A co bude moje žena dělat do té doby?“

„Zaplatím ti předem. Dvacet dukátů.“

„Abys měl rodnou řeč vždy po ruce?“

„Ano. To mi za to stojí.“

„Na jaké lodi jedeš, pane?“

„Na Constanze,“ řekl.

Dário zesinal.

„Jsi v pořádku, příteli?“ zeptal se cizinec a ušklíbl se.

„To je tím vínem,“ zachraplal Dário. „Nejedl jsem. Stouplo mi do hlavy.“

„Tak se ještě napij,“ dolil mu cizinec a Dário ho poslechl.

„Takže ty mě chceš najmout?“ připomněl. „Měl bych znát jméno svého nového kapitána.“

„Jmenuji se Claudio. A ty?“

„Claudiooo...?“

„Claudio Piccolomini.“

Piccolomini, Piccolomini, opakoval si dokař, *Dário, ta tvoje hlava děravá, je to snad...*

„A tvoje jméno?“ chtěl vědět kapitán.

„Dário.“

Za všechno mohlo to zrádné víno. Když Dário pozdvihl číši k ústům, Claudio Piccolomini se vymrštil a ušetřil dokaři pořádnou ránu do spánku. K zemi se sunul i se židlí, oči plné jisker.

Pokusil se zvednout. Pokusil se vykřiknout. Nezvládl ani jedno.

*Řezal. Řezal a Constanza křičela.
Ale krev tekla z něho.*

Nejdříve přišla bolest – zářivý púlnoční maják, jehož lampu měl na starosti mistr málodobry. Poprvé jí ještě utekl zpátky do temnoty. Podruhé to už nedokázal...

Kroky a řezavý zvuk – jako brousek na střence nože.

Škrundavý zvuk – židle sunutá po podlaze.

„Jsi vzhůru?“

Facka. Maják září, protrhává tmou.

„Tak slyšíš?“ houkl Claudio.

Dáριο supěl, hlavu předkloněnou, obhlížel okolí. Seděl na židli, ruce spoutané za opěrátkem. Prsty necítil, jenom bolavá zápěstí. Kotníky měl přivázané k nohám židle.

Kamenná podlaha... takže byl ve sklepě? Řezavé světlo dvou luceren třísnilo černou místnost ohnivými kalužemi. Na zemi se válela sláma, támhle skříň, vedle truhla, Dária by nepřekvapila ani postel. Kousek od něho stůl a na něm řada roztočivých čepelí.

Naproti svázanému dokařovi seděl Claudio Piccolomini. Mlčel, mračil se. Pak se beze slova vymrštil a udeřil Dária pěstí. Křupnutí, ostrá bolest, proud krve na tváři. Dokař zalapal po dechu – vzduch mu

zahvízdal v přelomeném nose. Odplivl si. „Co po mě chceš?“ zachraplal.

„Víš, kdo jsem?“

„Domýšlím si.“

Levou nohu měl trochu volnější. Pod špičkou cítil střep.

„Takže víš i to, proč jsi tady?“

Ticho.

„Tak víš?!“

„Domýšlím si.“

„Odpověz přímo!“

„Ano, vím, proč jsem tady,“ řekl hlasitěji, než musel, a přitom pošouchl střep po zemi kamsi za sebe. „Jsem tady proto, že když pán uklouzne, nohu si zláme chudák.“

„O čem to mluvíš?“

„O smůle, řekl bych. O nespravedlnosti.“

„O nespravedlnosti? Právě teď spravedlnost přichází.“

„A přijde si i pro něho? Netvař se tak zaraženě, víš, o kom mluvím. O malíři Berninim. O tom Berninim, nad kterým drží ochrannou ruku sám pop. Tak řekni, přijde si i pro něj? Ne, nepřijde. Spravedlnost je přece slepá. Boháč, chudák, led.“

„On nikoho nepořezal,“ prodrtil Cladio skrze zuby.

„Jen svého bratra skoro zabil,“ zašeptal Dário.

„To není moje věc.“

„A Constanza? Pro Berniniho to byla milenka, pro tebe je to...?“

„Constanza Piccolomini – vdaná Bonarelli – je moje sestřenice.“

„Takže mě přišel potrestat rozhořčený bratranec. Krev není voda, říká se, ale divím se. Slyšel jsem, že rodina se jí zřekla.“

Claudioův úder byl náhlý jako štípnutí vosy. Na chvíli vzal Dáriovi vědomí, ale židle se překotila, dokař se nárazem zase probudil. Všechno se s ním točilo. Ve snaze zvednout se zašátral prsty kolem sebe a jenom náhodou mu pod ně vklouzl střepek – ani nevěděl, jestli ten, který si pošoupl nohou na podlaze, nebo nějaký jiný.

Claudio Piccolomini se nad ním vztyčil jako Rhodský kolos, v ruce nástroj připomínající pletací jehlici. „Všechno je to tvoje vina!“ obvinil Dária. „To kvůli tobě ji zavrhl manžel a rodina ji vyhostila na venkov jako děvečku. Je znetvořená!“

„Jenom jsem plnil rozkazy,“ zašeptal Dário. „Kdybych je nesplnil já, udělal by to sám Bernini. Jak myslíš, že by to dopadlo? Nevíš, jak vyvádí, když zuří... Já u toho byl!“

Claudio postavil židli a vydal se ke stolu. Tam se zastavil s rukou nad nástroji, pohyboval prsty jako malíř vybírající si správný štětec. Nezdálo se, že by poslouchal, ale Dário stejně pokračoval. Musel rozptýlit jeho pozornost. Musel získat čas.

„Když Bernini uviděl svého bratra, jak vychází z Constanzina domu... popadl ho amok. Vrhel se na Luigiho, začal mu mlátit hlavou o zeď, a kdyby je lidi neroztrhli, jistě by ho zabil už tam. Ale to mu nestačilo. Vešel ke Constanze domů, ze zdi strhl meč a jal se svého bratra pronásledovat. Mával mečem, jako by jím odháněl vrány z pole, doleva doprava, bez rozmyslu, běžel, co mu síly stačily a lidi srážel stranou, nestaral se. Doběhl bratra poprvé a bodl, ranil ho na ruce, ale nezabil. Ubohý Luigi se dostal do kostela, utekl až k oltáři a Bernini

pořád běžel za ním, chtěl ho zabít v chrámu Božím! Postavila se mezi ně zeď řádových bratří a Berniniho stejně nezastavila, vyhrožoval jim a chtěl se na ně vrhnout. Kdo ví, jak by to dopadlo, kdyby nedorazili gardisti... Tvoje sestřenice může být ráda, že jsem k ní šel já. Kdyby šel Bernini, zabil by ji!“

„Takže jsi k ní vlastně byl milosrdný,“ z Claudiova hlasu čísel sarkasmus. „Znetvořil jsi ji a tím ji zhanobil před očima veřejnosti. Donutil manžela, aby ji odvrhl!“

„Měla mu být věrná!“ vykřikl Dário, ale pohár Claudiovi trpělivosti přetekl. Vrhł se k Dárioovi, pletací jehlici v ruce, popadł dokaře za hlavu, aby mu vypíchl oko.

V ten okamžik ho Dário sekl do ruky. Už chvíli se střepem mordoval s provazy, povolily na poslední chvíli. Claudio ucukł, víc překvapením než bolestí, ale ta chvílka nepozornosti Dárioovi stačila. Zapřel všechny síly a shodil ho ze sebe. Svalili se na zem i se židlí.

Dokař se usilovně škrabal na nohy. Tělo ho neposlouchalo, dlouho svázané ruce byly malátné, střep mu vypadł z ruky, nohy měl jako z rosolu, dvakrát spadł na zem, ale jako postřelený králík se pořád škrábal kupředu, až vrazil do stolu s náradím a převrhl ho na zem. Všude kolem se sypaly čepele. Do ruky mu vklouzla sekyrka, naslepo se s ní ohnal a donutil dotírajícího Claudia ucournout. Ještě jednou napjal síly, dokutálel se až ke zdi a pak se po ní vyškrábal na nohy. Claudio popadł mačetu a zastavil se na dva kroky před ním.

„Ustup,“ vyzval ho Dário, „nechci se s tebou bít. Nechci po tobě nic. Prostě mě nech odejít.“

„Zabiju tě, šmejde.“

„Proč mě?!“ vyjekl Dário. „Proč ne Berniho! Copak jsem netrpěl už dost? On jenom zaplatil pokutu! Já musel opustit svou rodinu. Proč bych měl zemřít? Kde je v tom spravedlnost?“

„To ty jsi ji pořezal!“

„Na jeho rozkaz!“

„Ale udělal jsi to! Měl jsi na výběr a stejně jsi to udělal!“

„Na výběr? Zešilel jsi? Jaké jsem měl asi možnosti?“

„Nemusel jsi...“

„Tak by za ní poslal někoho jiného! Nebo by to udělal sám a to by bylo horší! Já se aspoň snažil, aby moc netrpěla!“

„Mohl jsi Berniniho udat.“

„K čemu by to bylo? Stráž viděla, co udělal bratrovi, a stejně vyvázl jen s pokutou.“

„Mohl jsi ji bránit!“

„A sám zemřít?“

„Neposkvrnil by ses hříchem!“

Ta slova bolela. *Mít na výběr. Neposkvrnit se hříchem.* Nechtěl je přijmout, nebyla to pravda, semlela ho kola osudu, musel poslechnout! Hledal stébla, jichž se zachytit, tu bolest nechtěl, nechtěl!

„Ona se poskvrnila první!“ vykřikl. „Neměla spát s Berninim.“

Claudio připomínal břizku ohýbanou větrem, nakláněl se ze strany na stranu. Neměl se k odpovědi.

„Musela,“ zašeptal. „Její muž by přišel o práci!“

„A já snad ne? Ach, vy páni a váš dvojitý metr. Tak jak obhájíš, že spala i s Berniniho bratrem? To by její manžel taky přišel o místo?“

Claudio zaútočil. Dokař odrazil útok na poslední chvíli, šlechtic

neustál náraz, jeho mačeta odskočila příliš daleko, teď by stačila jediná rána, aby mu Dário rozpoltil lebku. Místo toho Claudia porazil na zem.

„Spala s Luigim, protože ho chtěla,“ vydechl Dário. „A ty tolik zuříš, protože jsi po ní sám toužil, je to tak? Nevylévej si vztek na mě. Teď je přece volná. Jdi a postarej se o ni. Nebo ji už nechceš, když je pořezaná?“

„Ničemu nerozumíš,“ zaúpěl Claudio.

„Ne, nerozumím. Chci jenom pokoj. Neplatil jsem už dost?“

„Nemůžeš utéct svým hříchům!“

„Jak bych mohl! Pronásledují mě každý den!“

„Ale netrpíš! Netrpíš jako ona svou zjizvenou tvář!“

„Co jsem měl podle tebe dělat?“

„Nevím.“

„Správně, nevíš. Nevíš, ale teď se na mě snažíš svalit všechnu vinu. Myslíš, že Constanza potřebuje pomstu? Tu potřebuješ jenom ty.“

„Přestaň se tvářit, jako bys nic neudělal. Ublížil jsi jí.“

„Ano, ublížil! Ale uspokojí tě moje smrt? Zasloužím si ji? A co Bernini, co jeho bratr, co Constanzin manžel! Ty taky zabiješ? A získáš díky tomu Constanzu?“ Když viděl, jak Claudio sklopil hlavu, dodal: „Nezískáš. Protože tě nechce.“

Tehdy se na něj Claudio vrhl potřetí. Srazil Dária na povalený stůl; dokař zakopl a šlechtic už stál nad ním. Udeřil, ale netrefil se. Dário ho popadl za ruku, strhl ho na sebe, chvíli se převalovali v železe, až Claudio vykřikl. Do boku se mu zaryl hák. Dário na šlechtice nalehl a přiložil mu sekeru ke krku.

Ztuhli.

Claudio měl výraz berserka, tvář rudou, oči vyvalené, z čela mu prýštil pot a z boku krev. A Dário už věděl, čím to šílenství zastavit. Pochopil, co je spravedlivé. Vždyť to stálo i v Bibli.

Přiložil si čepel ke tváři a řízl. A ještě jednou a znovu, až měl obličej zkroucený jako plátky růží, krvácel Claudiovi do očí.

„Teď jsme si s Constanzou rovní,“ prodrtil skrze bolesti sevřené zuby. „Mrzí mě, co jsem udělal. Vinu si nesu v duši, ale tam ji nikdo nevidí. Kvůli tobě – kvůli svému hříchu – tu památku ponesu i navenek.“

Zvedl se a pomalu překlápýtal ke dveřím. Bylo zamčeno. Claudio zůstal na zemi. Když si všiml dokařova tázavého pohledu, zašmátral v kapse a hodil mu klíč.

Dário doklopýtal až na břeh moře. Pořád ještě krvácel a vzduch prosycený mořskou solí ho štípal do ran jako jehličky. Tam dal poprvé průchod slzám. Protože když řezal, ona plakala...

V zrcadle a co tam Dorian našel

Myšlenka

*Zodpovědnost neseme jenom sami za sebe.
Nemáme právo svalovat vinu za své činy na druhé.*

Hrají

Bílé kotě čili kocouře normálně zvané Dorian Gray
Černé kotě, herečka jinak známá jako Sibyla Vaneová
Mourovatá kočka
Emo-kocour, žalobce
Obroučka, obhájce
Cvalík, který vypadá jako housenka
Kloboučník coby soudce
Playboy
Ostatní